

Sulina, orașul răpus de timp (IV)

Delta Dunării, tărâm de basm pentru turiști, trai greu pentru localnici

Dacă Sulina poartă urmele timpului, multe dintre clădirile reprezentative fiind în paragină, împrejurimile încântă. Delta Dunării se desfășoară în fața ochilor în toată splendoarea ei, frumusețea sălbăticiiei întregii zone rezistând încă asaltului uman. Nu aveam cum să ratez o astfel de experiență, așa că am plecat cu barca de la cheu din oraș direct spre rețeaua de canale, ascunse între stuful înalt. Nu singur, pentru că sigur m-aș fi rătăcit. Nu există prea multe indicatoare, iar dacă te-ai pierdut seara și nu ai semnal la telefonul mobil, riști să rămâi pe apă până dimineața. Bărcuța cu motor a pornit în trombă și, după ce am ieșit de pe Dunăre, peisajul s-a schimbat. Stuf, mulți nuferi, și albi, și galbeni, păsări de un albastru țipător, egrete, ulii. Și multă liniște. Treptat, canalele au început să se îngusteze. M-am gândit că este pur și simplu vrerea naturii, dar explicația venită de la localnicul aflat la cârmă m-a lăsat fără replică: "De la Ceaușescu încoace, nu s-a mai făcut nimic. Canalul acesta avea peste 15 metri lățime, acum au mai rămas doar vreo 3 metri. De ce? Pentru că nu s-a mai făcut nicio decolmatare. Nimeni nu-și bate capul cu acest lucru și riscăm să se închidă, așa cum s-a întâmplat și cu altele. Uite cum este apa, foarte tulbură și plină de nămol. De aceea, începe să miroasă urât și nici nu se mai găsește pește".

Referirea la Ceaușescu mă face să-mi dau seama cât de mult s-a schimbat viața celor din aceste locuri în ultimele aproape trei decenii. În rău. Nu mai au acces la pește, nu mai au unde să muncească, canalele Deltei li se închid în nas. Pentru un turist, este doar o experiență. Pentru ei, este o viață mult mai grea.

■ **LINIȘTEA DE LA SCHIT** ■ Ne

plimbăm pe canale, trecem de sătucul Cardon, iar după câțiva kilometri ni se ivește în față Mănăstirea Buna Vestire. Schitul călugărilor, așa cum îi spun localnicii. Oprim barca la un mic ponton și plecăm pe jos spre schitul aflat în apropierea Pădurii Letea. Peisajul este idilic. Liniște, nisip, apă, pădure. Trecem prin mijlocul unei cirezi de vaci, care ne privesc ciudat. Nu le vizitează prea multă lume. Și la schit este liniște, nu găsim niciun călugăr. La poartă, o cruce din lemn, lucrată manual, cu Isus răstignit. În curte, multe materiale de construcție, semn că se lucrează la extinderea clădirilor. Sunt 14 ani de când a fost sfințită mănăstirea și mai sunt multe de făcut. Plecăm cu sufletul liniștit și cu mintea mai relaxată.

Nu departe, ne întâlnim cu unul dintre cele mai vechi faruri din Deltă. A fost construit în 1887 de Comisia Europeană a Dunării, iar pe exterior încă se mai păstrează inscripțiile celor ce au participat la ridicarea sa. A funcționat până în 1922, când au demarat lucrările de prelungire în mare a digurilor guri Canalului Sulina, iar în timpul celui de-al Doilea Război Mondial a fost folosit de către germani ca punct de observație. Declarat monument istoric, farul încă rezistă, dar starea sa se degradează din ce în ce mai mult.

■ **UNDE DUNĂREA SE OPREȘTE ÎN MARE** ■ Ne continuăm plimbarea pe canale și mergem spre granița cu Ucraina. Granița naturală, formată de Dunăre. Pe unul dintre canale, un mic punct de frontieră românesc, plutitor, ni se solicită actele de identitate și suntem sfătuiți să avem grijă. Să nu trecem în partea greșită a Dunării. La capătul canalului, un copac cu rădăcini uriașe este bine înfipt în apă. "Pe vremuri, veneam aici și pescuim. Prindeam tot felul de pești, de la crap

până la somn. Acum nu prea mai sunt", îmi spune cărmaciul. Ieșim un pic pe Dunăre, tragem cu ochiul spre Ucraina și ne întoarcem pe canal. Un mal este românesc, celălalt ucrainean. Vedem borna colorată în galben și albastru. Cea tricoloră nu există. Continuăm plimbarea și ieșim de pe canale într-o mare de apă acoperită de frunze de nuferi și alte ierburi. Imaginea este feerică, iar sutele de păsări întregesc priveliștea de basm. Ne apropiem încet de o colonie mică de pelicani, care își iau zborul cu un fâlfâit puternic de aripi. Ceva mai departe, zeci de lebede se plimbă liniștite pe apă, în timp ce rațele sălbatice își caută locul în stuful de pe margine.

În zare se vede locul unde Dunărea se întâlnește cu marea. Alegem o altă rută, pentru că sunt valuri mari și am fost avertizați că este un pic cam periculos. După o scurtă incursiune pe canale, ieșim din nou pe Dunăre, cea sistematizată și îndiguită. Peste digul de piatră se vede marea, iar imaginea pare incredibilă. Mergem așa, cu ochii ațintiți spre mare, până la farul cel nou, aflat chiar la intrarea pe Canalul Sulina, la doar câteva zeci de metri de zona unde Dunărea își termină călătoria de mii de kilometri. Este destul de nou, inaugurarea având loc în 1983, iar acest lucru se vede în arhitectura sa. Nimic spectaculos, utilitatea a fost pusă pe primul plan.

■ **FARUL AJUNS ÎN ORAȘ** ■ Ne întoarcem spre Sulina pe lumină, ceea ce-mi permite o scurtă vizită la cel mai faimos far al orașului. Farul Comisiei Europene a Dunării. Inițial, a fost amplasat în apropierea punctului de vărsare a Dunării, dar expansiunea uscatului face ca acum să fie la peste un kilometru de țărmul mării. La parter, adăpostește un muzeu dedicat chiar comisiei, dar există și o parte importantă

amenajată în memoria scriitorului Jean Bart. Urc pe scara de fier până la punctul cel mai înalt, unde se poate ieși pe platforma circulară rezervată vizitatorilor. De aici se vede tot orașul, cu micile căsuțe ale pescarilor, dar și clădirile de pe faleză, majoritatea în paragină.

Construit încă din 1870 de către otomani, farul a intrat în administrarea comisiei europene 9 ani mai târziu. S-au efectuat mai multe lucrări de modernizare de-a lungul timpului. După desființarea comisiei, în 1938, a fost preluat de autoritățile locale, iar câteva decenii mai târziu a devenit monument istoric. Restaurat în 1997, a fost transformat în muzeu, ceea ce este și azi.

■ **TRADIȚIA SE PIERDE** ■ Este ultima seară în Sulina și profit pentru a mă plimba pe străzile pline de praf. Bătăile unei tobe, însoțite de muzica zgomotoasă a acordeonului, se aud de pe o stradă alăturată. Este o nuntă, cu un mic alai. Nu văd haine populare ale zonei, semn că tradițiile nu mai sunt păstrate ca pe vremuri. Bănuiala îmi este confirmată de tanti Marica. Are 72 de ani și cântă în corul rușilor lipoveni din Sulina. "Fetele tinere nu mai vin pe la cor, s-au schimbat vremurile. Dar încă mergem la festivaluri. Luna trecută am fost la Sighișoara", îmi spune mândră tanti Marica, născută și crescută la Sulina. Pentru ea și cei care au prins vremurile strălucitoare ale orașului, decăderea micului port cosmopolit este și mai dureroasă. Pentru noi, oaspeții vremelnici ai acestor locuri, este doar o constatare tristă a ceea ce înseamnă trecerea timpului și lipsa de interes. Noroc că în jurul Sulinei există Delta Dunării. Cât o mai rezista și ea...

Ionuț COMAN
ionut.coman@telegrafonline.ro